การอาชีวศึกษากับการพัฒนาศักยภาพแรงงานไทยในการเป็นประชาคมอาเซียน*

The Vocational Training Education and Potential Skills Development for Thai Workers in ASEAN

เรวดี นามทองดี (Rewadee Narmthongdee)**

ASEAN นับว่าเป็นภูมิภาคที่อัตราการเติบโตทางภาคเศรษฐกิจอย่างรวดเร็วเมื่อพิจารณาจากการเติบโตของผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศต่อปีหรือ GDP Growth (annual %) ระหว่างปี 2010 – 2014 โดยประเทศอินโดนีเซียมีอัตราการเติบโตของ GDP ร้อยละ 5.8 มาเลเซียร้อยละ 4.7 ฟิลิปปินส์ร้อยละ 7.2 และสิงคโปร์ร้อยละ 3.9 สำหรับกลุ่มประเทศ CLMV ได้แก่ กัมพูชา ลาว เมียนมาร์ และเวียดนาม พบว่า กัมพูชามีอัตราการเติบโตร้อยละ 7.4 ลาวร้อยละ 8.5 และเวียดนามร้อยละ 5.4 เมื่อเปรียบเทียบการเติบโตในกลุ่มประเทศอาเซียนพบว่า**“ลาว”** และ **“กัมพูชา”**มีอัตราการเติบโตของผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศต่อปีอยู่ในเกณฑ์สูงที่สุดในส่วนของบรูไนและไทยนั้นพบว่ามีอัตราการเติบโตร้อยละของผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศค่อนข้างต่ำโดยบรูไนมีอัตราการเติบโตร้อยละ -1.8 และไทยร้อยละ 1.8 (World Bank 2010-2014) ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากบรูไนและไทยประสบภาวะความถดถอยทางด้านเศรษฐกิจ

การที่ประเทศส่วนใหญ่ในอาเซียนมีการเติบโตทางเศรษฐกิจอยู่ในเกณฑ์สูงนั้น ปัจจัยที่มีความสำคัญต่อแนวโน้มการเติบโตของเศรษฐกิจนั้นทำให้สัดส่วนของการมีส่วนร่วมของกำลังแรงงาน (Labor Force Participate) ที่มีอายุตั้งแต่ 15 ปีขึ้นไปจากการประมาณการพบว่ากลุ่มประเทศ CLMV ได้แก่ กัมพูชา ลาว เมียนมาร์ และเวียดนามมีแนวโน้มสูงขึ้น โดยกัมพูชาเป็นประเทศที่มีอัตราการมีส่วนร่วมของกำลังแรงงานมากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 83 รองลงคือ เมียนมาร์ ร้อยละ 79 ลาวและเวียดนามร้อยละ 78 (World Bank 2013) ดังนั้นการขับเคลื่อนทางภาคเศรษฐกิจให้มีการเติบโตอย่างเข้มแข็งและก้าวหน้านั้นย่อมต้องพึ่งพา “ประชากรในวัยแรงงาน” ซึ่งเป็นกลุ่มที่ได้รับประโยชน์จากการเติบโตทางภาคเศรษฐกิจมากที่สุดโดยเฉพาะกลุ่มที่เพิ่งจบการศึกษาที่มีอายุประมาณ 15 – 24 ปีทั้งหญิงและชาย (พัชราวลัย วงศ์บุญสิน. 2550) ดังนั้นหากประชากรที่อยู่ในช่วงวัยกำลังแรงงานมีศักยภาพและความสามารถก็ย่อมส่งผลต่อ**“คุณภาพทรัพยากรมนุษย์”** ที่มีประสิทธิภาพในการขับเคลื่อนการเติบโตเศรษฐกิจในภูมิภาค

---

* บทความนี้เป็นบทความวิชาการ เรื่อง "การอาชีวศึกษากับการพัฒนาศักยภาพแรงงานไทยในการเป็นประชาคมอาเซียน” โดยมีวัตถุประสงค์ คือ 1) เพื่อทราบถึงแนวโน้มของทิศทางการอาชีวศึกษาไทยที่สะท้อนมุมมองให้เห็นถึงศักยภาพและความสามารถของแรงงานไทยในการเป็นประชาคมอาเซียน 2) เพื่อให้ทราบถึงแนวทางในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ในกลุ่มผู้เรียนอาชีวศึกษาในการพัฒนาเพิ่มศักยภาพของแรงงานในการเป็นประชาคมอาเซียน และ 3) เพื่อให้ทราบถึงความสำคัญของการอาชีวศึกษาในการพัฒนาศักยภาพแรงงานในการเป็นประชาคมอาเซียน

** นักวิจัย สถาบันทรัพยากรมนุษย์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ (Researcher Human Resource Institute, Thammasat University) E-mail : rewadee.lay@gmail.com

Veridian E-Journal, Silpakorn University
ISSN 1906 – 3431

“ทรัพยากรมนุษย์ภาคแรงงาน” นับว่าเป็นกลุ่มที่มีบทบาทต่อการพัฒนาศักยภาพและความสามารถในการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของอาเซียนเพื่อนำไปสู่การเติบโตอย่างมั่นคงมีทิศทางมีประสิทธิภาพและมีความสามารถในแข่งขันกับประเทศต่างๆในภูมิภาคอื่นได้เป้าหมายการเป็นประชาคมอาเซียนคือ “การสร้างประชาคมที่มีความแข็งแกร่งสามารถสร้างโอกาสและรับมือสิ่งท้าทายทั้งด้านการเมืองความมั่นคงเศรษฐกิจและภัยคุกคามรูปแบบใหม่” โดยการให้ประชาชนมีความเป็นอยู่ดีสามารถประกอบกิจกรรมทางเศรษฐกิจได้อย่างสะดวกมากขึ้นรวมถึงความรู้สึกเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันในการเป็นประชากรอาเซียน (กลุ่มงานนโยบายอาเซียน 2558) และในการพัฒนาและขับเคลื่อน “ทรัพยากรมนุษย์” ในอาเซียนที่มีศักยภาพนั้นต้องได้รับการส่งเสริมจากปัจจัยภายในประเทศและภายนอกประเทศเป็นตัวขับเคลื่อนในการเป็นประชาคมอาเซียนและ **“ปัจจัยด้านการศึกษา”** นับว่าเป็นปัจจัยหลักในการขับเคลื่อนประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนที่มีความชัดเจนตามแผนปฏิญญาว่าด้วยแผนงานสำหรับประชาคมอาเซียนว่า การศึกษาเป็นกลไกที่สำคัญซึ่งจะนำอาเซียนบรรลุวิสัยทัศน์อาเซียน 2020 (ไพศาล วิศาลาภรณ์ และคณะ 2558.)

ความสำคัญของ **“การศึกษากับการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์”** ในการเป็นประชาคมอาเซียนนั้นมุ่งเน้นให้ประชาชนสามารถเข้าถึงโอกาสในการพัฒนาด้านต่างๆดังนั้นจึงได้เกิดความร่วมมืออาเซียนทางการศึกษาโดยมีการเริ่มดำเนินการมาตั้งแต่ทศวรรษแรกของการก่อตั้งอาเซียนในปี 2518 ได้มีการจัดการประชุมด้านการศึกษา ASEAN Permanent Committee on Socio – Cultural Activities และมีการปรึกษาหารือกันด้านการศึกษาเรื่อยมาโดยสาระสำคัญของการประชุมในช่วงแรกนั้นจะมุ่งเน้นในเรื่องของการบริหารการจัดการจนกระทั่งปี 2549 ได้มีการจัดการประชุมรัฐมนตรีศึกษาอาเซียนซีเมค (SEAMEC) ที่ประเทศสิงคโปร์และได้มีการจัดการประชุมอย่างต่อเนื่องในทุกๆปีซึ่งแนวทางดังกล่าวนั้นได้ก่อให้เกิดความร่วมมือทางวิชาการระหว่างสถาบันอุดมศึกษาในอาเซียนและประชาคมยุโรปในการพัฒนาหลักสูตรและการพัฒนาสถาบันการศึกษาร่วมกัน นอกจากนี้ยังได้มีการจัดตั้งเครือข่ายมหาวิทยาลัยอาเซียนซึ่งช่วยส่งเสริมความร่วมมือในการพัฒนาคณาจารย์นักวิชาการรวมถึงนักศึกษาในระดับอุดมศึกษาจากนั้นในการประชุมสุดยอดอาเซียนครั้งที่ 15 ได้เน้นการขับเคลื่อนประชาคมอาเซียนทั้ง 3 เสาหลักได้แก่ 1) ประชาคมการเมืองและความมั่นคงอาเซียน (ASEAN Political-Security Community หรือ ASC)2) ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (ASEAN Economic Community หรือ AEC) และ 3) ประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน(ASEAN Socio-Cultural Community หรือ ASCC) โดยเกิดความร่วมมือในการเปิดเสรีด้านการศึกษาควบคู่ไปกับการเปิดเสรีด้านการเคลื่อนย้ายแรงงานด้วยการขับเคลื่อนทางด้านการศึกษาที่มีความสำคัญต่อการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์นั้นประเทศไทยซึ่งเป็นประเทศแรกที่ร่วมก่อตั้ง ASEAN ได้ตระหนักถึงความเข้มแข็งของการเป็นประชาคมอาเซียน โดยมีวิสัยทัศน์คือ “ประเทศไทยเป็นสมาชิกที่เข้มแข็งและสนับสนุนคุณภาพชีวิตที่ดีของประชาคมอาเซียนร่วมกัน” (สำนักยุทธศาสตร์และประเมินผลกรุงเทพมหานคร 2557.) เพื่อให้มีความสอดคล้องแผนการจัดตั้งประชาคมอาเซียนสำนักงานพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.) จึงได้บูรณาการแนวทางการดำเนินการของหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องของประเทศ เพื่อเตรียมความพร้อมของประเทศในการผลักดันให้เกิดประชาคมอาเซียนในปี 2558 โดยกำหนดยุทธศาสตร์การเข้าสู่ประชาคมอาเซียน 2558 ภายใต้แนวทาง 8 ยุทธศาสตร์ สรุปได้ดังนี้

- ยุทธศาสตร์ที่ 1 การเสริมสร้างความสามารถในการแข่งขันของสินค้าบริการการค้าและการลงทุน
- ยุทธศาสตร์ที่ 2 การพัฒนาคุณภาพชีวิตและการคุ้มครองทางสังคม
- ยุทธศาสตร์ที่ 3 การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน และโลจิสติกส์
- ยุทธศาสตร์ที่ 4 การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์
- ยุทธศาสตร์ที่ 5 การพัฒนากฎหมายกฎและระเบียบ
- ยุทธศาสตร์ที่ 6 การสร้างความรู้ความเข้าใจและความตระหนักถึงความสำคัญของอาเซียน
- ยุทธศาสตร์ที่ 7 การเสริมสร้างความมั่นคง
- ยุทธศาสตร์ที่ 8 การเพิ่มศักยภาพของเมืองเพื่อเชื่อมโยงโอกาสจากอาเซียน

ทั้งนี้ “การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์”เป็น 1 ใน 8 ยุทธศาสตร์ที่ส่งเสริมให้มีความเป็นประชากรอาเซียนที่มีคุณภาพโดยการพัฒนามาตรฐานการศึกษาอาเซียนรวมทั้งทักษะฝีมือแรงงานและความสามารถทางภาษาโดยมีกลุ่มเป้าหมายที่สำคัญคือ “การศึกษาของแรงงานผู้ประกอบการและบุคลากรภาครัฐ”

ประเทศไทยนับว่าเป็นประเทศที่ประสบกับความท้าทายทางการศึกษาเมื่อเปรียบเทียบกับประเทศภูมิภาคอาเซียนโดยเฉพาะสิงคโปร์มาเลเซียฟิลิปปินส์และบรูไนซึ่งพบว่าจำนวนปีการศึกษาเฉลี่ยของประเทศไทยของกลุ่ม 25 ปีขึ้นไปมีค่าเฉลี่ย 7.3 ปี ส่วนประเทศสิงคโปร์อยู่ที่ 10.1 ปี มาเลเซีย 9.5 ปี ฟิลิปปินส์ 8.9 ปีและบรูไน 8.6 ปี (Human Development Report 2012, UNDP. และ UIS DATABASE) ซึ่งจำนวนปีการศึกษาเฉลี่ยของประเทศไทยสะท้อนให้เห็นถึงการได้รับการศึกษาของคนในประเทศถึงแม้จำนวนปีการศึกษาเฉลี่ยของไทยจะมีอัตราต่ำกว่าประเทศอื่น อย่างไรก็ตามจากการสำรวจของสำนักงานสถิติแห่งชาติโดยการคำนวนข้อมูลตัวอย่างของการสำรวจภาวะการทำงานของประชากรทั่วราชอาณาจักรรอบที่ 3 (สำนักเลขาธิการสภาการศึกษา 2557.) พบว่า **"จำนวนปีการศึกษาเฉลี่ยของไทยได้รับการศึกษาเพิ่มมากขึ้นทุกปี"** โดยคนไทยในช่วง 40 – 59 ปี ซึ่งเป็นกลุ่มที่รัฐเร่งพัฒนาให้มีความรู้โดยการอบรมทักษะอาชีพ มีการศึกษาเฉลี่ยสูงกว่าระดับประถมศึกษาช่วงอายุ 15 – 39 ปี กลุ่มวัยทำงานมีการศึกษาเฉลี่ยสูงกว่าระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นกลุ่มอายุ 15 – 59 ปี กลุ่มวัยแรงงานซึ่งจัดว่าเป็นตัวชี้วัดในการแข่งขันของประเทศมีการศึกษาเฉลี่ยอยู่ในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น 8.9 ปี และกลุ่มอายุ 15 ปีขึ้นไปมีการศึกษาเฉลี่ยสูงกว่าประถมศึกษา 8.0 ปี เมื่อพิจารณาการศึกษาเฉลี่ยของไทยพบว่ามีแง่มุมที่ดีคือ กลุ่มอายุช่วง 40 – 59 ปี 15 – 39 ปี และกลุ่มอายุ 15 ปีขึ้นไปมีการศึกษาเฉลี่ยสูงขึ้นส่วน **“ประชากรที่อยู่ในวัยแรงงาน”**คือช่วงอายุ 15 – 59 ปี ซึ่งช่วงวัยของกลุ่มนี้จัดว่าเป็นตัวชี้วัดที่เน้นความสามารถในการแข่งขันของประเทศ มีการศึกษาเฉลี่ยในช่วงระดับมัธยมศึกษาตอนต้นถึง 8.9 ปี ซึ่งนับว่าอยู่ในช่วงระดับการศึกษาค่อนข้างต่ำ และตัวชี้วัดที่สะท้อนความสามารถของแรงงานคือ **“ผลิตภาพแรงงาน” (Labor Productivity)** ซึ่งจากข้อมูลของ APO Productivity Database 2010 (2010) พบว่าประเทศไทยยังคงมีผลิตภาพแรงงานต่ำกว่า “ประเทศสิงคโปร์” และ “ประเทศมาเลเซีย” โดยประเทศไทยมี Productivity per Worker ร้อยละ 15.3 ส่วนประเทศสิงคโปร์ร้อยละ 89.9 และประเทศมาเลเซียร้อยละ 35 ส่วนค่าเฉลี่ย Productivity per Worker ของอาเซียนอยู่ที่ร้อยละ 10.4 ดังนั้นความท้าทายดังกล่าวสามารถส่งผลกระทบต่อ **“ศักยภาพของแรงงาน ”**ที่มีความสำคัญต่อการพัฒนาและเพิ่มขีดความสามารถภายในประเทศไทยได้

Veridian E-Journal, Silpakorn University
ISSN 1906 – 3431

“การอาชีวศึกษา” เป็นสถาบันการศึกษาที่ผลิตและพัฒนากำลังคนในการเข้าสู่ตลาดแรงงานเป็นส่วนใหญ่ทั้งในระดับแรงงานฝีมือ (Skilled Labor) และแรงงานกึ่งฝีมือ (Semi – Skilled Labor) ด้วยรูปแบบการเรียนการสอนที่เน้นการฝึกภาคปฏิบัติควบคู่กับกับการศึกษาภาคทฤษฎีดังนั้นผู้เรียนในภาคการศึกษาระบบนี้จึงมีความรู้และความเชี่ยวชาญทั้งในภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติเพื่อที่จะได้เข้าสู่ตลาดแรงงานและเป็นแรงงานที่มีคุณภาพและการที่จะพัฒนาแรงงานให้มีคุณภาพได้นั้นนอกจากจะพัฒนาทักษะทางด้านความรู้และความเชี่ยวชาญให้มีประสิทธิภาพแล้วนั้นการที่แรงงานไทยจะพัฒนาเพื่อเข้าสู่ตลาดแรงงานทั้งในระดับประเทศและระดับภูมิภาคนั้นทักษะที่มีความจำเป็นอย่างยิ่งในการเพิ่มศักยภาพแรงงานไทยคือทักษะทางด้านความสามารถทางภาษาอังกฤษทักษะด้านการใช้เทคโนโลยีและทักษะความเชี่ยวชาญเฉพาะด้านรวมถึงทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ซึ่งเป็นทักษะที่เพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันและการพัฒนาแรงงานและเหตุผลที่“การอาชีวศึกษา”จำเป็นจะต้องให้ความสนใจ “ทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21” นั้นเนื่องมาจากการเปลี่ยนแปลงและการขับเคลื่อนด้านความรู้และนวัตกรรมอย่างรวดเร็วและเกิดความท้าทายใหม่ๆทางด้านเทคโนโลยีนอกจากทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 จะเน้นในเรื่องของ “วิชาหลัก” (Core Subjects) แล้วยังพบว่าไม่เพียงพอต่อการพัฒนาการเรียนรู้เพื่อนำไปสู่การพัฒนาศักยภาพดังนั้นทักษะที่มีความจำเป็นต้องพัฒนาควบคู่ไปคือทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณและการตัดสินใจ (Critical Thinking and Judgment) ความสามารถในการแก้ปัญหาที่มีความซับซ้อนและต้องอาศัยความรู้หลากสาขาความคิดสร้างสรรค์และความคิดแบบผู้ประกอบการ (Creativity and Entrepreneurial thinking) การสื่อสารและการทำงานร่วมกับผู้อื่น(Communication and Collaborating) การใช้ความรู้ข้อมูลข่าวสารและโอกาสที่มีอยู่อย่างสร้างสรรค์รวมถึงสามารถรับผิดชอบด้านการเงินสุขภาพและความเป็นพลเมืองอย่างชาญฉลาดซึ่งทักษะดังที่กล่าวมาข้างต้นรวมเรียกว่า “ทักษะด้านปัญญา” (Cognitive skills) ซึ่งเป็นทักษะที่จะช่วยในการปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงของเศรษฐกิจและสังคม (สุชาต อุดมโสภกิจ. 2555)

อย่างไรก็ตามยังพบความท้าทายเกี่ยวกับ “ตัวผู้เรียน” ในระบบการศึกษาของไทยเมื่อเปรียบเทียบในระดับโลกและอาเซียนแล้วพบว่า “ตัวชี้วัดทางการศึกษา” ซึ่งส่งผลต่อการพัฒนาความสามารถในการแข่งขันการเพิ่มประสิทธิภาพแรงงานได้แก่ปีการศึกษาเฉลี่ย (Average Years of Schooling) ทักษะความสามารถด้านภาษาอังกฤษ (English Proficiency) ผลการประเมินTrends in International Mathematics and Science Study (TIMSS) หรือ ตัวบ่งชี้ทางคณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์และรายงานผลการประเมิน Program for International Student Assessment หรือ PISA มีดังนี้

1. ปีการศึกษาเฉลี่ย (Average Years of Schooling) เมื่อเปรียบเทียบปีการศึกษาเฉลี่ยในกลุ่มเอเชียและแปซิฟิกพบว่าสิงคโปร์มีการเพิ่มขึ้นของการศึกษาเฉลี่ยสูงสุดในช่วง 2005 – 2012 ถึง 1.7 ต่อปีส่วนไทยเพิ่มขึ้น 1.4 ต่อปี (Human Development Report 2012. UNDP)

2. ความสามารถด้านภาษาอังกฤษ (English Proficiency) เมื่อเปรียบเทียบทั่วโลกพบว่าประเทศไทยมีทักษะความสามารถด้านภาษาอังกฤษอยู่ในระดับต่ำมาก (Very Low Proficiency) ส่วนมาเลเซียและสิงคโปร์มีทักษะความสามารถด้านภาษาอังกฤษอยู่ในระดับสูง (High Proficiency) (English Proficiency Index 2014)

3. การจัดอันดับทักษะความสามารถด้านภาษาอังกฤษ (TOEFL iBT) ปี 2012 จำนวน 226 ประเทศ พบว่าไทยอยู่ในอันดับที่ 114 (76 คะแนน/120 คะแนน) และเมื่อเปรียบเทียบในกลุ่มอาเซียนพบว่าสิงคโปร์ (98 คะแนน) อยู่ในอันดับที่ 1 ตามด้วยฟิลิปปินส์และมาเลเซีย (89 คะแนน) ส่วนไทยมีคะแนนมากกว่าประเทศลาวและกัมพูชา

4. การจัดอันดับทักษะความสามารถด้านภาษาอังกฤษ (TOEFL PBT) ปี 2012 เป็นการทดสอบข้อเขียนจำนวน 171 ประเทศพบว่าไทยมีคะแนนเฉลี่ย TOEFL PBT ไม่ถึง 500 คะแนนและเป็นรองประเทศเวียดนามและเมียนมาร์

5. ผลการประเมิน TIMMS (ตัวบ่งชี้ทางคณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์) เป็นตัวชี้วัดทางการศึกษาที่พัฒนาให้ผู้เรียนรู้จักการคิดวิเคราะห์และสามารถตัดสินใจแก้ปัญหาจากการคิดวิเคราะห์พบว่าไทยมีผลคะแนนเฉลี่ยลดลงในวิชาวิทยาศาสตร์และคณิตศาสตร์และเมื่อนำมาจัดกลุ่มประเทศ 5 กลุ่มพบว่าไทยอินโดนีเซียมาเลเซียยังอยู่ในกลุ่ม Poor (อ่อน) ส่วนสิงคโปร์อยู่ในกลุ่มดีเด่น

6. ผลการประเมิน PISA พบว่าค่าเฉลี่ยความสามารถด้านการอ่านด้านคณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์อยู่ในระดับต่ำกว่าค่าเฉลี่ยของ Organization for Economic Cooperation and Development หรือ OECD

ตัวชี้วัดทางการศึกษาสะท้อนให้เห็นถึง “ความท้าทาย” ของการศึกษาไทยที่พบว่า “ผู้เรียน” ยังขาดความรู้และทักษะทางด้านต่างๆซึ่งทักษะเหล่านี้มีความจำเป็นต่อศักยภาพและความสามารถด้านแรงงานดังนั้นการที่ผลลัพธ์ทางการศึกษาของไทยมีแนวโน้มต่ำกว่าประเทศอื่น ๆ ก็จะส่งผลต่อความสามารถในการแข่งขันในการเพิ่มประสิทธิภาพแรงงานในตลาดโลกและภูมิภาคอาเซียนซึ่งจากการจัดอันดับความสามารถในการแข่งขันของ World Economic Forum (2014) เมื่อเปรียบเทียบในระดับโลกและภูมิภาคอาเซียนพบว่าสิงคโปร์มีความสามารถในการเพิ่มประสิทธิภาพแรงงานอยู่ในอันดับที่ 2 ของโลกและอันดับ 1 ในอาเซียนส่วนประเทศไทยอยู่ในอันดับที่ 66 ของโลกและอันดับ 6 ในอาเซียนซึ่งมีอันดับดีกว่าเมียนมาร์และอินโดนีเซียดังนั้นจากความท้าทายที่สะท้อนผ่านตัวชี้วัดทางการศึกษานั้นทำให้ไทยจำเป็นที่จะต้องตระหนักถึงการผลกระทบที่จะตามมาในอนาคต

อย่างไรก็ตามยังพบว่า**“จำนวนผู้เรียนอาชีวศึกษา”**ในไทยยังเป็นจุดแข็งในการเพิ่มประสิทธิภาพของตลาดแรงงานเนื่องจากสถิติขององค์กร UNESCO (2014) เมื่อเปรียบเทียบจำนวนผู้เรียนในระดับอาชีวศึกษาในอาเซียนพบว่าไทยมีจำนวนผู้เรียนอาชีวศึกษาอยู่ในอันดับที่ 2 ร้อยละ 34.9 รองจากอินโดนีเซียซึ่งอยู่ในอันดับที่ 1 ร้อยละ 43.3 ซึ่งจำนวนผู้เรียนอาชีวศึกษาเหล่านี้ล้วนเป็นกลุ่มทรัพยากรมนุษย์ที่มีความสำคัญต่อการพัฒนาประสิทธิภาพตลาดแรงงานไทยหากได้รับการส่งเสริมจากภาครัฐภาคเอกชนรวมถึงสถาบันครอบครัวอย่างจริงจัง แต่ในสถานการณ์ของผู้เรียนอาชีวศึกษาในปัจจุบันกลับส่งผลในทางตรงกันข้ามอันเนื่องมาจาก “ค่านิยม” และ “ทัศนคติ” ในบริบทสังคมไทยที่มีความเชื่อว่า “การกวดวิชาเพื่อสอบเข้ามหาวิทยาลัยที่มีชื่อเสียง” และ “การเรียนในระดับปวช. และปวส.นั้นถือว่าไม่มีเกียรติ” ดังนั้นจึงทำให้ผู้เรียนในระดับอาชีวศึกษาที่จบมาไม่เข้าสู่ตลาดแรงงานแต่กลับไปเรียนต่อในระดับปริญญาตรีเป็นส่วนใหญ่ซึ่งความท้าทายเหล่านี้จะส่งผลกระทบโดยตรงต่อการเพิ่มประสิทธิภาพแรงงานไทยในอนาคตเนื่องจากผู้เรียนอาชีวศึกษาซึ่งเป็นกลุ่มที่มีความรู้ความสามารถในการเพิ่มผลิตภาพแรงงานจะเข้าสู่ตลาดแรงงานน้อยส่วนกลุ่มคนที่ทำงานในภาคแรงงานจะเป็นกุล่มคนที่มีการศึกษาเฉลี่ยอยู่ในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น

Veridian E-Journal, Silpakorn University
ISSN 1906 – 3431

ในการเข้าสู่การเป็นประชาคมอาเซียนประเทศในกลุ่มอาเซียนได้มีวิสัยทัศน์และการวางนโยบายการศึกษาเพื่อเข้าสู่การเป็นประชาคมอาเซียนดังนี้ (OECD 2013. Economic Outlook for Southeast Asia, China and India 2014. Paris: OECD)

- บรูไน (2012 - 2017) วิสัยทัศน์ : การสร้างความรู้และนวัตกรรมเพื่อนำไปสู่การเสริมสร้างผลิตภาพแรงงานและการเติบโตทางเศรษฐกิจนโยบายการศึกษา : ปรับปรุง/พัฒนาการศึกษาในระดับอุดมศึกษา
- กัมพูชา (2009 – 2013) วิสัยทัศน์ : เน้นการเติบโตการจ้างงานการมีส่วนได้ส่วนเสียและการสร้างประสิทธิภาพ
- อินโดนีเซีย (2010 - 2014) วิสัยทัศน์ : การสำนึกต่อความรุ่งเรืองในอินโดนีเซียรวมถึงความเป็นประชาธิปไตยนโยบายการศึกษา : ขยายโอกาสทางการศึกษาโดยเฉพาะในกลุ่มครอบครัวที่มีรายได้ต่ำ
- ลาว (2011 - 2015) วิสัยทัศน์ : การพัฒนาเศรษฐกิจสังคมอุตสาหกรรมความทันสมัยในปี 2020
- มาเลเซีย (2011 - 2015) วิสัยทัศน์ : การพัฒนาเป็นประเทศที่มีรายได้ระดับสูงนโยบายการศึกษา : ปรับปรุงคุณภาพทางการศึกษา
- เมียนมาร์ (2012 - 2015) วิสัยทัศน์ : พัฒนาอุตสาหกรรมการสร้างความสมดุลในการพัฒนาการพัฒนาการศึกษาสุขภาพและมาตรฐานความเป็นอยู่และการพัฒนาศักยภาพนโยบายการศึกษา : เพิ่มคุณภาพทางการศึกษาและคาดหวังความต้องการแรงงานที่มีทักษะในอนาคต
- ฟิลิปปินส์ (2011 - 2016) วิสัยทัศน์ : การแสวงหาความเติบโต
- สิงคโปร์ (2010 - 2020) วิสัยทัศน์ : ประชาชนมีทักษะสูงนวัตกรรมทางเศรษฐกิจและมีความโดดเด่นในระดับโลกนโยบายทางการศึกษา : สร้างความเข้มแข็งสู่การเรียนรู้ตลอดชีวิต (Lifelong Learning) เพื่อทำให้การเพิ่มขึ้นของตลาดแรงงานมีความยืดหยุ่น
- ไทย (2012 - 2016) วิสัยทัศน์ : สร้างสังคมที่มีความสุขเสมอภาคความยุติธรรมและความยืดหยุ่นภายใต้ภายใต้ปรัชญาแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง นโยบายทางการศึกษา : เพิ่มทุนมนุษย์โดยการพัฒนาไปสู่ความเป็นสากลและการสอนที่มีมาตรฐาน
- เวียดนาม (2011 - 2020) วิสัยทัศน์ : มีความทันสมัยและเป็นประเทศอุตสาหกรรมในปี 2020 นโยบายทางการศึกษา : เพิ่มปริมาณการเข้าถึงระบบการศึกษาและสร้างความเข้มแข็งในระบบ Technical Vocational Education Training หรือ TVET เพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพของทุนมนุษย์

จากวิสัยทัศน์และแนวนโยบายทางการศึกษาในไทยและอาเซียนจะพบความสอดคล้องระหว่างการพัฒนาเศรษฐกิจนวัตกรรมและการพัฒนาทักษะคุณภาพแรงงานในระดับสูงให้ได้มาตรฐานในอนาคตจากความท้าทายดังกล่าวทำให้การอาชีวศึกษาเป็นเป้าหมายหลักในการวางแผนและพัฒนาศักยภาพแรงงานไทยในการเป็นประชากรอาเซียนและมีความสามารถแข่งขันกับตลาดแรงงานโลกได้ทั้งนี้การวางแผนโยบายด้านการศึกษาของ

ไทยจึงมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการกำหนดทิศทางในการพัฒนาศักยภาพแรงงานไทยในอนาคตซึ่งปัจจุบันภาครัฐบาลได้ร่วมมือกับหน่วยงานต่างๆที่เกี่ยวข้องในการพัฒนาและกำหนดทิศทาง “การอาชีวศึกษา” และ “ศักยภาพแรงงานไทย” ในการเป็นประชาคมอาเซียนโดยมียุทธศาสตร์และแนวทางที่สอดคล้องกับการศึกษาตาม “แผนพัฒนากำลังคนในระดับประเทศ พ.ศ. 2555 – 2559” (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ 2555) ดังนี้

ยุทธศาสตร์ที่ 1 การผลิตและพัฒนาศักยภาพกำลังคนทุกระดับต่อเนื่องตลอดชีวิตตามกลยุทธ์ปรับปรุงระบบการศึกษาสร้างแหล่งการเรียนรู้เพื่อให้เกิดการเรียนรู้และพัฒนาตนเองตลอดชีวิต มีการบูรณาการระบบการศึกษาระหว่างหน่วยงานด้านทักษะภาษาต่างประเทศรวมถึงงานวิจัยและการสร้างนวัตกรรมใหม่ๆทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีและการเพิ่มประสิทธิภาพด้านการศึกษาและพัฒนาคน

ยุทธศาสตร์ที่ 2 การสร้างความสมดุลระหว่างระหว่างอุปสงค์อุปทานด้านกำลังคนทุกภาคส่วน ตามกลยุทธ์พัฒนาหลักสูตรการเรียนการสอนให้ตรงต่อความต้องการของตลาดแรงงานเพื่อรองรับการเป็น Education Hub ส่งเสริมให้มีการเรียนการสอนในรูปแบบ Work Integrated Learning (WIL) มีการเตรียมกำลังคนในสาขาที่ขาดแคลนทั้งในด้านปริมาณและคุณภาพในการรองรับการเป็นตลาดเดียวในอาเซียนและเพิ่มความพร้อมให้กับคนไทยในวัยแรงงานได้มีโอกาสในการพัฒนาทักษะฝีมือผ่านระบบ ICT

ยุทธศาสตร์ที่ 3 การพัฒนาคนให้มีศักยภาพสูงและมีความสามารถในระดับสากล ประกอบด้วย

กลยุทธ์ 3.1 เตรียมความพร้อมกำลังคนเพื่อนรองรับการขยายตัวของตลาดสินค้าและบริการอันเนื่องมาจากการรวมกลุ่มกันในภูมิภาคอาเซียน

กลยุทธ์ 3.2 ส่งเสริมและพัฒนากำลังคนให้มีศักยภาพ ความรู้ความสามารถ ทักษะฝีมือและทักษะด้านภาษาเพิ่มขึ้น เพื่อรองรับการย้ายฐานการผลิตที่จะเข้ามาในไทย

กลยุทธ์ 3.3 พัฒนาทักษะใหม่ ๆ (ด้านนวัตกรรมและเทคโนโลยี) เพื่อสร้างโอกาสแก่แรงงานให้มีศักยภาพเท่าทันและใช้โอกาสจากเทคโนโลยีที่เปลี่ยนแปลงไปในปัจจุบัน

ยุทธศาสตร์ที่ 4 การสร้างเสริมเครือข่ายในการพัฒนากำลังคน ประกอบด้วย

กลยุทธ์ 4.1 สนับสนุนการสร้างเครือข่ายการพัฒนากำลังคนอย่างเป็นรูปธรรม

กลยุทธ์ 4.2 จัดระบบวางแผนพัฒนากำลังคนเพื่อรองรับกรขยายตัวของเศรษฐกิจ

กลยุทธ์ 4.3 เสริมความรู้ด้านวางแผนและบริหารจัดการทรัพยากรที่เหมาะสมให้กับทุกภาคส่วน

กลยุทธ์ 4.4 เสริมสร้างการมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาเครือข่ายด้านภาคีด้านสังคม

กลยุทธ์ 4.5 พัฒนาและขยายเครือข่ายข้อมูลข่าวสารตลาดแรงงาน

ยุทธศาสตร์ที่ 5 การสนับสนุนให้กำลังคนมีความมั่นคงและหลักประกันในชีวิตประกอบด้วย

กลยุทธ์ 5.1 ปรับปรุงระบบบริหารจัดการด้านสวัสดิการและค่าตอบแทนเพื่อให้แรงงานมีหลักประกันที่มั่นคงและมีคุณภาพ

กลยุทธ์ 5.2 ผลักดันนโยบายที่เกี่ยวกับการส่งเสริมความมั่นคงทางอาชีพและสวัสดิการสังคมให้เกิดผลในทางปฏิบัติที่เป็นธรรมให้แก่แรงงานทั้งในระบบและนอกระบบ

กลยุทธ์ 5.3 สนับสนุนการมีส่วนร่วมขององค์กรเกี่ยวกับนายจ้างและลูกจ้าง

กลยุทธ์ 5.4 สร้างความเข้มแข็งแก่หน่วยงานกลางที่ดูแลด้านแรงงาน

Veridian E-Journal, Silpakorn University
ISSN 1906 – 3431

ยุทธศาสตร์ที่ 6 การสนับสนุนให้กำลังคนมีคุณธรรม ประกอบด้วย

กลยุทธ์ 6.1 พัฒนาคนทุกช่วงวัยอย่างเป็นองค์รวมทั้งด้านสติปัญญา อารมณ์ คุณธรรม และจริยธรรม

กลยุทธ์ 6.2 สร้างจิตสำนึกของคนในทุกสาขาอาชีพให้มีความรับผิดชอบต่อสังคม

กลยุทธ์ 6.3 สร้างเสริมความศรัทธาในสถาบันศาสนาเพื่อให้มีบทบาทสำคัญต่อการส่งเสริมศีลธรรมและสร้างความเป็นปึกแผ่นในสังคม

แผนพัฒนากำลังคนในระดับประเทศ พ.ศ. 2555 – 2559 ทั้ง 6 ยุทธศาสตร์ จะเน้นในเรื่องของ การผลิตและพัฒนากำลังคนให้มีศักยภาพและความสามารถ รวมถึงมีความสมดุลระหว่างอุปสงค์และอุปทาน โดยมีปัจจัยสนับสนุนโดยการสร้างเครือข่ายและมีความมั่นคง รวมถึงหลักประกันในชีวิตกับกำลังคนทุกภาคส่วน โดยเฉพาะ “กลุ่มแรงงาน” ในการส่งเสริมและพัฒนาความรู้ในตัวบุคคลให้มีความพร้อมทางด้านภาษาด้านการพัฒนาทักษะฝีมือการใช้เทคโนโลยี ICT รวมถึงการพัฒนาระบบการเรียนการสอนและการสร้างแหล่งค้นคว้าข้อมูลเพื่อการเรียนรู้และการสร้างนวัตกรรมใหม่เมื่อพิจารณาตามยุทธศาสตร์และกลยุทธ์ของแผนพัฒนากำลังคนระดับประเทศ พ.ศ. 2555 – 2559 พบว่ามีแนวทางที่ครอบคลุมและสอดคล้องกับการรองรับกำลังคนสู่การเป็นประชาคมอาเซียนในทุกภาคส่วนแต่การนำแผนฯไปปฏิบัติให้บรรลุเป้าหมายและเกิดประโยชน์อย่างแท้จริงนั้นเป็นประเด็นที่หน่วยงานภาครัฐที่มีหน้าที่ตรงส่วนนี้ควรหันมาให้ความใส่ใจและทบทวนว่าบรรลุตามกรอบและแนวทางที่กำหนดไว้มากหรือน้อยเพียงใดเนื่องจากสถานการณ์ทางการศึกษาระดับอาชีวศึกษายังพบประเด็นที่มีความท้าทายที่ส่งผลต่อตลาดแรงงานภาคอุตสาหกรรมทั้งในเชิงปริมาณและคุณภาพ

อย่างไรก็ตาม “การอาชีวศึกษา” ในไทยก็มีแนวทางในการขับเคลื่อนโดยการกำหนดนโยบายปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่ 2 โดยคณะกรรมการนโยบายปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่ 2 พ.ศ.2552 – 2561 (สำนักเลขาธิการสภาการศึกษา . 2555) ได้มีเป้าหมายในการผลิตกำลังคนด้านอาชีวศึกษาผู้ประกอบการในตลาดแรงงานกลุ่มผู้ประกอบอาชีพซึ่งเป็นกำลังคนระดับฝีมือระดับเทคนิคและระดับเทคโนโลยีซึ่งมิได้รวมถึงผู้เรียนผู้สอนผู้ปกครองและผู้กำกับนโยบายในสถานศึกษาซึ่งปรากฏอยู่ในรูปภาพดังต่อไปนี้

ที่มา : นโยบายยุทธศาสตร์การปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สองด้านการพัฒนาอาชีวศึกษา

จากนโยบายปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่ 2 โดยคณะกรรมการนโยบายปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่ 2 ดังที่ข้างต้นจะสอดคล้องกับวิสัยทัศน์ คือ “คนไทยได้เรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างมีคุณภาพ” โดยมีหลักการและสาระสำคัญในการปฏิรูปสรุปได้ดังนี้ (สำนักเลขาธิการสภาการศึกษา. 2555)

1) การสร้าง “คุณภาพและเนื้อหา” ในการศึกษาโดยการเพิ่มคุณภาพคนไทยรุ่นใหม่ครูรุ่นใหม่แหล่งการเรียนรู้และสถานศึกษายุคใหม่และคุณภาพการบริหารการจัดการใหม่ๆ

2) การสร้าง “โอกาส” และ “การเข้าถึง” ทางการศึกษา

3) การมี “ส่วนร่วม” ของทุกภาคส่วนของสังคมได้แก่หน่วยงานภาครัฐเอกชนสถาบันการศึกษาศาสนาและครอบครัวเป็นต้น

ทั้งนี้หลักการดังกล่าวมีกลไกในการขับเคลื่อนโดยจัดตั้งคณะกรรมการการปฏิรูปคณะกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปมีการจัดตั้งสถาบันเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา คณะกรรมการครุศึกษาแห่งชาติและสถาบันคุณวุฒิวิชาชีพนอกจากกลไกในการขับเคลื่อนดังที่กล่าวมาข้างต้นแล้วยังพบว่า “การจัดหลักสูตร” การอาชีวศึกษานั้นนับว่าเป็นกลไกหลักที่มีความสำคัญเพื่อนำไปสู่การบรรลุเป้าหมายในการปฏิรูปทางการศึกษาตามที่ภาครัฐบาลไทยได้กำหนดไว้

นอกจากหน่วยงานภาครัฐบาลจะมีบทบาทหลักในการพัฒนาการอาชีวศึกษาแล้วยังพบว่าปัจจุบันประเทศไทยและอาเซียนมีการสร้างเครือข่ายความร่วมมือระดับภูมิภาคเอเชียเพื่อพัฒนาครูอาชีวศึกษาหรือ Regional Cooperation Platform (RCP) ซึ่งเป็นองค์กรที่ได้รับการสนับสนุนจากประเทศเยอรมันได้แก่ กระทรวงเพื่อความร่วมมือและพัฒนาเศรษฐกิจแห่งเยอรมัน และ Deutsche Gedellschaft fur International Zusammenarbeit (GIZ) GMBH ได้เข้ามามีบทบาทในการขับเคลื่อนด้านการศึกษาระดับอาชีวศึกษาเพื่อนำไปสู่การมีแรงงานที่มีความสามารถซึ่งจะส่งผลดีต่อความมีประสิทธิผลคุณภาพและการสร้างสรรค์นวัตกรรมใหม่ๆซึ่งสถาบันการศึกษาในประเทศไทยได้เข้าร่วมเป็นสมาชิกเครือข่าย RCPโดยในปัจจุบันเครือข่าย RCP นั้นมีพันธกิจและวิสัยทัศน์ที่สอดคล้องกับแผนระยะยาวของประชาคมอาเซียน 2009 – 2015 มีวิสัยทัศน์องค์กรคือสนับสนุนมหาวิทยาลัยที่มีข้อตกลงร่วมกันในการให้การศึกษาแก่ครูที่กำลังเผชิญกับปัญหาตลาดแรงงานในเศรษฐกิจเอเชียที่กำลังเปลี่ยนแปลงและพันธกิจของ RCP แบ่งออกเป็น 6 ประเด็นสำคัญดังนี้ (Indonesia Investment 2015.)

1. สร้างเครือข่ายสำหรับมหาวิทยาลัยและสถาบันต่างๆเพื่อการปรับปรุงพัฒนาและสร้างมาตรฐานสำหรับครูอาชีวศึกษาในเอเชีย

2. ส่งเสริมการทำวิจัยและปรับปรุงการแลกเปลี่ยนระหว่างสถาบันในด้านผลการวิจัยวิธีการปฏิบัติที่เป็นเลิศรวมถึงบทเรียนด้านต่างๆ

3. พัฒนามาตรฐานและสร้างนวัตกรรมสำหรับ VET (Vacation Educational Teacher) โดยอยู่บนรากฐานการวิจัยทั่วไปและการวิจัยร่วม

4. สร้างการทำงานที่เปิดกว้างโปร่งใสและเป็นวิทยาศาสตร์โดยให้การพัฒนาแนวทางแบบวิทยาศาสตร์กลายเป็นส่วนสำคัญที่มีความเกี่ยวข้องและเหมาะสมกับการพัฒนาสังคมเอเชีย

5. ให้มาตรฐานด้านการฝึกอบรมตามหัวข้อที่ต้องการแก่ผู้ฝึกอบรมครูนักวิจัยด้าน TVET และเจ้าหน้าที่ด้านวิชาการ

Veridian E-Journal, Silpakorn University
ISSN 1906 – 3431

6. สนับสนุนความต้องการของสังคมบุคคลและเศรษฐกิจโดยให้จัดหาสิ่งที่สอดคล้องกับความต้องการนั้น

จากวิสัยทัศน์และพันธกิจหลักของเครือข่ายRCPนั้นสะท้อนให้เห็นถึงแนวทางในการสร้างความเข้มแข็งให้กับตลาดแรงงานในภูมิภาคเอเชียและประเทศในกลุ่มอาเซียนทั้ง 10 ประเทศซึ่งในปัจจุบันเครือข่าย RCPมีประเทศในกลุ่มอาเซียนเป็นสมาชิกถึง 7 ประเทศได้แก่ประเทศอินโดนีเซียประเทศมาเลเซียประเทศสิงคโปร์ประเทศไทยประเทศกัมพูชาประเทศลาวและประเทศเวียดนามโดยในแต่ละประเทศนั้นมีมหาวิทยาลัยและหน่วยงานที่เข้าร่วมมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

ประเทศ	มหาวิทยาลัย/หน่วยงานที่เข้าร่วม
1.Indonesia	- Universitas Pendidikan Indonesia – UPI (มหาวิทยาลัยการศึกษาแห่งอินโดนีเซีย)
	- Yogyakarta State University –YSU (มหาวิทยาลัยยอคยาการ์ต้า)
2. Malaysia	- Universiti Tun Hussein Onn Malaysia – UTHM
	(มหาวิทยาลัย Tun Hussein Onn MalaysiaX
3. Singapore	- Nanyang Polytechnic (NYP) (นันยาง โพลีเทคนิค)
4. Thailand	- Burapha University (มหาวิทยาลัยบูรพา)
	- Rajamangala University of Technology Thanyaburi
	(มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี)
5. Cambodia	- National Technical Training Institute – NTTI (สถาบันการฝึกอบรมเทคนิคแห่งชาติ)
6. Lao	- National University of Laos (NUOL) (มหาวิทยาลัยแห่งประเทศลาว)
7. Vietnam	- MoLISA (กระทรวงแรงงาน ทหารผ่านศึก และกิจการสังคม)
	- HCMC University of Technology and Education – HMC (มหาวิทยาลัยโฮจิมินต์ซิตี้)
	- Namdinh University of Technology Education – NUTE
	(มหาวิทยาลัยการศึกษาเทคโนโลยีนามดินห์)

ที่มา : rcp-platform.com/rcp-members/เข้าถึงข้อมูลเมื่อวันที่ 10 กุมภาพันธ์ 2558

มหาวิทยาลัยทั้งที่เข้าร่วมเป็นสมาชิกเครือข่ายความร่วมมือระดับภูมิภาค (Regional Cooperation Platform) ในกลุ่มประเทศสมาชิกทั้ง 7 ประเทศนั้นมีจำนวนมหาวิทยาลัยที่เข้าร่วมเป็นสมาชิกทั้งสิ้น 8 มหาวิทยาลัยและหน่วยงานอื่นๆที่มีบทบาทในการฝึกอบรมวิชาชีพจำนวน 4 แห่งซึ่งการเข้าสร้างความร่วมมือเครือข่ายระหว่างประเทศประเทศไทยและกลุ่มอาเซียนนับว่าเป็นจุดแข็งในการพัฒนาศักยภาพและความสามารถแรงงานไทยในอนาคตให้มีแนวโน้มและทิศทางที่ดีขึ้นรวมถึงลดความท้าทายทางด้านอาชีวศึกษาและเพิ่มความสามารถในการแข่งขันด้านเศรษฐกิจและสังคมในภูมิภาคต่างๆได้แต่อย่างไรก็ตามการลดความท้าทายทางอาชีวศึกษาและศักยภาพแรงงานไทยในปัจจุบันทั้งในเชิงปริมาณและคุณภาพยังไม่มีแนวโน้มว่าจะหมดไปได้ประกอบกับการเป็นประชาคมอาเซียนกำลังจะเริ่มขึ้นในปี 2558 ดังนั้นการที่ประเทศไทยต้องการเป็น “ประเทศศูนย์กลางทางอาชีวศึกษา (HUB)” ตามที่ดร. ชัยพฤกษ์เสรีรักษ์เลขาธิการคณะกรรมการอาชีวศึกษา (กอศ.) ได้มี

แผนการในการพัฒนาการอาชีวศึกษาในประเทศไทยโดยจัดโครงการพัฒนาอาชีวศึกษาไทยหรือ HUB โดยมีแผนการในการดำเนินงาน 5 ปี (พ.ศ. 2558 - 2562) และเป้าหมายหลักคือสนองนโยบายความต้องการของกำลังคนในประเทศและเตรียมประเทศเข้าสู่ประชาคมอาเซียนโดยสร้างแนวทางส่งเสริมการสร้างความเข้มแข็งให้กับอาชีวศึกษาไทยให้มีความเป็นผู้นำโดยการพัฒนาครูอาจารย์ให้มีมาตรฐานในระดับสากลมีความแม่นยำในเนื้อหาวิชาที่สอนรวมถึงส่งเสริมให้ครูอาจารย์ได้ไปศึกษาดูงานภายในโรงงานทั้งในระดับประเทศและต่างประเทศเพื่อให้ก้าวทันเทคโนโลยีทั้งในปัจจุบันและอนาคตอีกทั้งยังเพิ่มความเข้มข้นในระดับทวิภาคีในการทำงานร่วมกับหน่วยงานต่างๆตามแผนยุทธศาสตร์ระดมสรรพกำลังเพื่อพัฒนาคนของประเทศอย่างมีระบบนั้นจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องเร่งดำเนินการอย่างรวดเร็วทั้งนี้ก็เพื่อลดจุดอ่อนและความท้าทายทางอาชีวศึกษาในปัจจุบัน

อย่างไรก็ตามในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนปลายปี 2558 การอาชีวศึกษานับว่ามีความสำคัญอย่างมากในการสร้าง “ทุนมนุษย์” ดังนั้นการปฏิรูปการอาชีวศึกษาทั้งด้านนโยบายการบริหารบุคลากรและตัวผู้เรียนจึงมีความสำคัญในการพัฒนาศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ในประเทศให้มีความสามารถต่อการแข่งขันและการเข้าสู่การเป็นประชาคมอาเซียนอย่างสมบูรณ์แบบซึ่งการกำหนดแนวทางในการพัฒนาศักยภาพควรมีความสอดคล้องกับกลุ่มเป้าหมายคือ “กลุ่มแรงงาน” ในประเทศไทยทั้งในระดับฝีมือกึ่งฝีมือและไร้ฝีมือดังนั้นแนวทางสำคัญที่ภาครัฐบาลควรให้ความในการพัฒนาศักยภาพแรงงานไทยคือ **“การส่งเสริมการอาชีวศึกษา”**อย่างเร่งด่วนและจริงจังเพื่อเป้าหมายในการมีทรัพยากรมนุษย์ด้านแรงงานที่มีคุณภาพสามารถขับเคลื่อนเศรษฐกิจภายในประเทศและภายในภูมิภาคต่างๆให้มีความเข้มแข็งเท่าทันสภาวะเศรษฐกิจในปัจจุบันที่มีการแข่งขันสูงขึ้นดังนั้น “การพัฒนาอาชีวศึกษาเพื่อการพัฒนาศักยภาพแรงงานไทยในการเป็นประชาคมอาเซียน” นับว่าเป็นการสร้าง “ทุนมนุษย์” ในภาคส่วนแรงงานให้มีศักยภาพซึ่ง “กลุ่มผู้เรียนอาชีวศึกษา” เป็นกลุ่มเป้าหมายที่มีความสำคัญในการขับเคลื่อนภาคแรงงานและเศรษฐกิจในประเทศให้มีความสามารถในการแข่งขันเพิ่มขึ้นโดยการได้รับการส่งเสริมจากภาครัฐบาลหน่วยงาน/องค์กรความร่วมมือทั้งในประเทศและต่างประเทศที่ได้เข้ามามีบทบาทหลักในการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์นับว่าเป็นการกำหนดทิศทางที่ดีในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ควบคู่ไปกับการพัฒนาทักษะด้านต่างๆรวมถึงทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 ทั้งนี้ก็เพื่อเป็นรากฐานและการวางระบบการพัฒนาทุนมนุษย์ของไทยให้มีประสิทธิภาพเทียบเท่าการเจริญเติบโตของเศรษฐกิจโลกและภูมิภาคอาเซียน

เอกสารอ้างอิง

ภาษาไทย

กระทรวงศึกษาธิการ. **การศึกษาการสร้างประชาคมอาเซียน 2558 The Role of Education in Building An ASEAN Community 2015.**มปป.

กลุ่มงานนโยบายกรมอาเซียนกระทรวงต่างประเทศ. (2558.) **ไทยกับความคืบหน้าของการรวมตัวเป็นประชาคมอาเซียนในปี 2558** (ค.ศ. 2015) สืบค้นข้อมูลออนไลน์จากเว็บไซต์ http://www.opdc.go.th/uploads/files/5_doc6YearOPDC.pdf เข้าถึงข้อมูลวันที่ 11 มีนาคม 2558

คณะกรรมการอาชีวศึกษา. (2555). **นโยบายเป้าหมายยุทธศาสตร์การผลิตและพัฒนากำลังคนอาชีวศึกษาสู่สากล พ.ศ. 2555 – 2569.**

คณะบรรณาธิการ. **การศึกษาการสร้างประชาคมอาเซียน 2558**. เว็บไซต์สำนักความสัมพันธ์ต่างประเทศ กระทรวงศึกษาธิการ.สืบค้นจาก: http://www.bic.moe.go.th/th/images/stories/book/other/ASEAN/ed-building-ASEANcommunity.pdf เข้าถึงข้อมูลวันที่ 1 กุมภาพันธ์ 2558

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 11 , สำนักคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. 2555 – 2557

พระราชบัญญัติการอาชีวศึกษา พ.ศ. 2551 **ราชกิจจานุเบกษา**เล่มที่ 125, ตอนที่ 43 ก (5 มีนาคม 2551)

พัชราวลัย วงศ์บุญสินธุ์ .(2550) .การเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจและตลาดแรงงานอาเซียน" สถาบันเอเชียศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

เว็บไซต์รัฐบาลไทย**"รายงานประมาณการเศรษฐกิจไทยปี 2557 และ 2558"** สืบค้นจาก http://www.thaigov.go.th/th/news-ministry/2012-08-15-09-16-10/item/ เข้าถึงข้อมูลวันที่ 25 กุมภาพันธ์ 2558

สุชาต อุดมโสภกิจ. (2555). **ทักษะที่จำเป็นของคนในศตวรรษที่ 21**.วารสารวิชาการเดือนตุลาคม – พฤศจิกายน 2012 เล่มที่ 39

สำนักยุทธศาสตร์และประเมินผลกรุงเทพมหานคร (2557). **ยุทธศาสตร์การเข้าสู่ประชาคมอาเซียนในปี 2558 ของประเทศไทย**. เอกสารการประชุมเชิงปฏิบัติการการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนปี 2558 สืบค้นข้อมูลจากเว็บไซต์http://asean.bangkok.go.th/index.php/2014-02-15-14-09-21/2558 เข้าถึงข้อมูลวันที่ 12 มีนาคม 2558

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. **"รายงานค่าสถิติหมวดหมู่การศึกษา"**สืบค้นจาก http://social.nesdb.go.th/SocialStat/StatReport_Final.aspx?reportid=575&template=3R1C&yeartype=M&subcatid=19 เข้าถึงข้อมูลวันที่ 12 มกราคม 2558

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2554). **"นโยบายและยุทธศาสตร์การปฏิรูปการศึกษาด้านการพัฒนาอาชีวศึกษา 2554 – 2561."**

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2557). **"ปีการศึกษาเฉลี่ยของคนไทย : สะท้อนการได้รับการศึกษาของประชากร"** มองสถิติและตัวชี้วัดทางการศึกษา ปีที่ 1 ฉบับที่ 10 2557.

ยงยุทธ แฉล้มวงษ์.(2557). "**แรงงานไทยในบริบทใหม่การเรียนสายอาชีพเพื่อชาติ**" สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย."

หนังสือพิมพ์กรุงเทพธุรกิจ. (2558). **"เศรษฐกิจและอุตสาหกรรมสอศ.เตือนแรงงานขาดแคลนหนัก"** ฉบับวันศุกร์ที่ 20 กุมภาพันธ์ 2558.

หนังสือพิมพ์ไทยรัฐออนไลน์. (2557). **"เร่งแก้ปมคนไม่เรียนอาชีวศึกษา ชูปรับทัศนคติพ่อแม่-เพิ่มทุน"**ฉบับวันที่ 2 กันยายน 2557. เว็บไซต์ไทยรัฐออนไลน์สืบค้นจาก http://www.thairath.co.th/content/447316 เข้าถึงข้อมูลวันที่ 3 กันยายน 2557

ภาษาต่างประเทศ

Human Development Report 2012, UNDP.และ UIS DATABASE

IMD World Competitiveness Center **“IMD Competitiveness Yearbook 2014”** เว็บไซต์ http://www.imd.org/uupload/IMD.WebSite/wcc/WCYResults/1/scoreboard_2014.pdf เข้าถึงข้อมูลเมื่อวันที่ 5 มกราคม 2558

Indonesia Investment . **“Masterplan for Acceleration and Expansion of Indonesia's Economic Development”** สืบค้นจากเว็บไซต์ http://www.indonesia-investments.com/projects/government-development-plans/masterplan-for-acceleration-and-expansion-of-indonesias-economic-development-mp3ei/item306 เข้าถึงข้อมูลเมื่อวันที่ 10 กุมภาพันธ์ 2558

APO Productivity Database.(2010). **Labor Productivity Level by per Worker GDP 2010**.

OECD (2014). **Economic Outlook for Southeast Asia, China and India 2014**. Paris

RCP Regional Cooperation Platform. “**เครือข่ายสมาชิก Technology Vocational and Education Technical”** สืบค้นจากเว็บไซต์http://www.thailand.rcp-platform.com/rcp-members/ เข้าถึงข้อมูลเมื่อวันที่ 12กุมภาพันธ์ 2558

UNESCO Nations Educational Scientific and Cultural Organization สืบค้นจากเว็บไซต์ www.uis.unesco.org เข้าถึงข้อมูลเมื่อวันที่ 1 มกราคม 2558

World Bank. The World Bank (2014) สืบค้นจากเว็บไซต์ http://www.worldbank.org/th/country/thailand/overview เข้าถึงข้อมูลเมื่อวันที่ 9 มีนาคม 2558